

УДК 711.433

СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ СУЧАСНОГО АРХІТЕКТУРНОГО ПРОСТОРУ

Автор – Анастасія Лубинець¹, студ. гр ДС-21

Науковий керівник – доц. каф. філософії Галина Савош²

¹9linhoa9@gmail.com, ²galinasavos7@gmail.com

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

Архітектура – це форма мистецтва та естетичної діяльності, яка створює естетично привабливі простори та викликає повагу і благоговіння. Естетика в архітектурі – це створення гармонійних, збалансованих і пропорційних просторів. Архітектори використовують натхнення з інших видів мистецтва, таких як живопис і скульптура, щоб створювати будівлі, які є витворами мистецтва. Сучасна архітектура фокусується на функціональності, але багато сучасних архітекторів також охоплюють естетику і створюють будівлі, які є одночасно функціональними і візуально естетичними. Це не просто будівництво будівель, а й створення просторів, які гармонійно поєднуються з навколишнім середовищем і виражають цінності та культуру суспільства, в якому вони збудовані [1].

Дослідження на тему архітектури як виду мистецтва та естетичної діяльності є надзвичайно актуальним, бо архітектура – це вид мистецтва та естетична діяльність, яка використовує науку для проектування та будівництва споруд. Вивчення різних типів архітектурних споруд може виявити історичні, культурні та соціальні чинники, які формують забудоване середовище. Синтез мистецтв в архітектурі може посилити загальну художню виразність будівлі, а дослідження художньої виразності в сучасній архітектурі може допомогти створити більш естетично привабливі та культурно релевантні будівлі.

Функціональний аспект архітектури не применшує її естетичних якостей, адже вона має здатність виражати культурні цінності та ідентичність [2].

Синтез в архітектурі та дизайні передбачає інтеграцію різних видів мистецтва, матеріалів, технологій і культурних впливів для створення будівель і просторів, які є не лише функціональними, але й естетично привабливими та змістовними. Ось кілька прикладів: **Ар Деко** використовується як приклад синтезу в архітектурі та дизайні, що характеризується використанням геометричних форм, сміливих кольорів та декоративних елементів, запозичених з різних видів мистецтва. Використання нових матеріалів і технологій, таких як залізобетон і сталеві каркаси, дозволило створювати більші і складніші будівлі, такі як

хмарочоси. Ар Деко вважається чудовим прикладом того, як синтез різних видів мистецтва може призвести до створення інноваційних та знакових будівель і просторів.

Модернізм – архітектурний та дизайнерський напрям, що виник на початку 20 століття і характеризується використанням нових матеріалів, технологій та структурних інновацій. Дизайн будівель та інтер'єрів у модерністській архітектурі визначався потребами користувача і наголошував на простоті, мінімалізмі та зосередженні на формі та функції, а не на орнаментиці та оздобленні. Модерністські архітектори та дизайнери співпрацювали з художниками для створення творів мистецтва, які були інтегровані в архітектурне середовище, розмиваючи межі між мистецтвом та архітектурою. Вони експериментували з новими матеріалами, такими як бетон, сталь і скло, що дозволило їм створювати нові форми і конструкції, які були неможливі з традиційними матеріалами.

Постмодернізм виник як реакція на суворий функціоналізм і мінімалізм модернізму і віддав перевагу більш грайливому, експресивному та орнаментальному підходу до дизайну, черпаючи натхнення з широкого кола джерел, включаючи класичну архітектуру і поп-культуру. Найважливіші аспекти синтезу мистецтв у постмодерністській архітектурі та дизайні включають використання історичних посилань та стилів, символізму та культурних відсилань, контексту та специфіки місця, а також акцент на різноманітності та інклюзивності. Постмодерністські дизайнери прагнули створювати простори, які були б гостинними та інклюзивними для широкого кола користувачів, беручи до уваги культурний, історичний та соціальний контекст місця.

Сталий дизайн – це підхід до архітектури та дизайну, який має на меті мінімізувати негативний вплив будівель і просторів на навколишнє середовище, одночасно максимізуючи їхню функціональність та естетичність. Синтез мистецтв в архітектурі сталого дизайну передбачає інтеграцію мистецтва та архітектури у створенні екологічно відповідальних будівель і просторів.

Культурний синтез в архітектурі та дизайні передбачає інтеграцію різноманітних культурних впливів, традицій та естетики для створення будівель і просторів, які відображають різноманітність і багатство людського досвіду [3].

Дизайнери беруть до уваги культурний, історичний та соціальний контекст місця і включають ці елементи у свої проекти, що проявляється у використанні місцевих матеріалів, народної архітектури та культурних посилань у дизайні будівель та інтер'єрів. Вони прагнуть створювати простори, які є гостинними та інклюзивними для широкого кола користувачів і відображають культурне розмаїття громади [4].

Архітектура сьогодення підкреслює як функціональність, так і художню виразність. Архітектори продемонстрували, що можна створювати будівлі та простори, які є одночасно функціональними та естетично виразними. Вони кинули виклик традиційним уявленням про те, як має виглядати архітектура, і відкрили нові можливості для творчого самовираження в архітектурному середовищі [5].

Архітектурні дослідження являють складний комплекс наукових дисциплін, традиційних та інноваційних концептуальних підходів різних наукових шкіл, способів і форм вирішення проблемних питань проектування штучного середовища різного призначення та різного рівня складності для життєдіяльності суспільства, і безпосередньо – комфортного життя людини.

Сучасний архітектор, дизайнер, через рефлексію власного осмислення себе і свого місця в контексті динамічного розвитку матеріальної художньої культури завдяки предметно-перетворювальній діяльності намагається насамперед створити самого себе, починаючи із світогляду і морально-етичних принципів творця форм житлового середовища майбутнього [2].

Таким чином, архітектура втілює в матеріально-просторових структурах складний синтез різних сфер знань: філософських, культурологічних, соціальних, інженерно-технічних, психофізіологічних, гуманітарних та ін. Зазначені сфери розглядають системи соціальних знань і теорій, які безпосередньо впливають на процеси архітектурного проектування житлового середовища на початку ХХІ ст., і в соціальному плані визначаються як матеріально-просторова інтерпретація реального упорядкування потреб людини.

Список використаних джерел

1. Майстренко К. С. Соціальні аспекти архітектури індустріальних міст. *Будівництво та архітектура*. Т. 6, № 5. 2014. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/145611245.pdf>
2. Бабенко В. М. Філософія архітектури міста : історія і майбуття. *Збірник наукових праць ДонНАБА*. Вип.1. 2015. С. 128–137.
3. Палласмаа Ю. Чи є архітектура мистецтвом? HYPERLINK. URL: <https://www.architecturalrecord.com/articles/11950-is-architecture-art>
4. Зіммель Г. Великі міста і духовне життя. *Незалежний культурологічний часопис «І»*. 2003. № 29. С. 315–325.
5. Норберг-Шульц К. Архітектура та естетика : феноменологічний підхід. URL: <https://www.jstor.org/stable/431064>
6. Чи є архітектура мистецтвом? Юхані Палласмаа. *Architectural Record*. URL: <https://www.architecturalrecord.com/articles/11950-is-architecture-art>

7. Архітектура та естетика : феноменологічний підхід. Крістіан Норберг-Шульц. Журнал естетики та художньої критики. URL: <https://www.jstor.org/stable/431064>

8. «Типи будівель» в Канадській енциклопедії. URL: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/search?type=article&q=Building+Types>

9. Синтез мистецтв. Вальтер Гропіус. Журнал естетики та художньої критики. URL: <https://www.jstor.org/stable/426835>

10. Баугауз : Лабораторія синтезу мистецтв. Магдалена Дросте. Метрополітен-музей. URL: https://www.metmuseum.org/toah/hd/bauh/hd_bauh.htm

11. Синестезія в мистецтві та архітектурі. Ненсі Е. Грін, Леонардо. URL: <https://www.jstor.org/stable/1577659>

12. 10 найкреативніших будівель 2020 року: за версією Fast Company. URL: <https://www.fastcompany.com/90582239/the-10-most-creative-buildings-of-2020>

13. 25 найкрасивіших будівель світу: за версією Architectural Digest. URL: <https://www.architecturaldigest.com/gallery/most-beautifully-designed-buildings-in-the-world>